

Kirkeministeriet

Statsrevisorernes sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K
ministersvar@ft.dk

Jeg har modtaget Rigsrevisionens beretning til Statsrevisorerne om statens planlægning og koordinering af beredskabet for større ulykker og katastrofer (april 2014), samt Statsrevisorernes bemærkning af 24. april 2014 til beretningen.

Vedr. Statsrevisorernes bemærkninger

Statsrevisorerne kritiserer, at hovedparten af de ministerier og styrelser, der har en mindre central rolle i beredskabet, ikke har udarbejdet en beredskabsplan og øvet deres beredskab, til trods for at de fleste ministerier varetager samfundskritiske opgaver.

Jeg kan hertil oplyse, at Kirkeministeriet er i færd med at udarbejde en beredskabsplan for departementets interne sikkerhed, varsling og kommunikation. I overensstemmelse med beredskabsloven vil Kirkeministeriet sørge for at fremsende et eksemplar af den færdige beredskabsplan til Beredskabsstyrelsen, jf. den nu præciserede bestemmelse i beredskabslovens § 24, stk. 3. Det er min forventning, at beredskabsplanen kan fremsendes inden udgangen af indeværende år.

Statsrevisorerne har desuden fundet det utilfredsstillende, at myndighederne ikke systematisk har evalueret håndteringen af større ulykker og katastrofer samt øvelser. Statsrevisorerne bemærker i den forbindelse, at evalueringer er vigtige i forhold til at fastholde erfaringer og læringspunkter.

Jeg er enig i, at evaluering er et vigtigt redskab i forhold til at fastholde indvundne erfaringer og læringspunkter.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at den nuværende organisering af folkekirkens katastrofeberedskab, jf. [Kirkeministeriets cirkulære af 18. september 2009 om folkekirkens katastrofeberedskab](#), blev til efter anbefaling af en arbejdsgruppe, der bl.a. inddrog de indvundne erfaringer fra folkekirkens indsats i forbindelse med tsunamien i Sydøstasien i december 2004.

Ministeriet vil fremadrettet sørge for at udarbejde skriftlige evalueringer umiddelbart efter deltagelse i øvelser og egentlige beredskabshændelser.

Vedr. Kirkeministeriets samfundskritiske funktioner

Det fremgår af pkt. 12 i Rigsrevisionens beretning, at Rigsrevisionen har opdelt ministerierne i 2 kategorier, nemlig 1) de ministerier, der har en central rolle i beredskabet, og 2) de ministerier, der har en mindre central rolle.

Rigsrevisionen har henregnet Kirkeministeriet til den gruppe på 11 ministerier, der har en mindre central rolle i beredskabet, hvilket jeg kan tilslutte mig.

Det fremgår desuden af tabel 1 i beretningens pkt. 20, at Kirkeministeriet har oplyst, at ministeriet er ansvarligt for samfundskritiske funktioner.

Kirkeministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Dokument nr.: 89189/14

Dette dokumentnr. bedes oplyst ved henvendelse til Kirkeministeriet

Dato: 25. august 2014

Jeg kan hertil oplyse, at der inden for Kirkeministeriets ressort varetages to samfundskritiske funktioner, nemlig

1. Personregistreringen
2. Begravelsesvæsenet.

På et opfølgende møde den 24. september 2013 mellem Kirkeministeriet og Rigsrevisionen, samt i ministeriets hørings svar af 5. marts 2014 til Rigsrevisionens udkast til beretningen, understregede Kirkeministeriet bl.a. betydningen af folkekirkens meget decentrale struktur med ca. 2.200 sogne i forhold til løsningen af de samfundskritiske funktioner på ministerområdet, idet varetagelsen af personregistreringen og begravelsesvæsenet i praksis foretages i de lokale sogne uden departementets mellemkomst.

Ministeriets rolle i forhold til de to samfundskritiske opgaver består således hovedsageligt i at være regeludsteder og ansvarlig for driften af folkekirkens it-system til personregistrering.

Ministeriet oplyste også Rigsrevisionen om, at personregistreringen foretages af folkekirkens personregisterførere i sognene via en digital løsning, så oplysningerne registreres direkte i CPR.

Hvad angår ministerområdets samfundskritiske funktion vedr. begravelsesvæsenet, oplyste ministeriet på mødet med Rigsrevisionen bl.a., at § 14, stk. 1 i [lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#) fastslår, at man har ret til at blive begravet på kirkegården i det sogn, hvor man bor. Ministeriet oplyste desuden at sognets menighedsråd har pligt til at sørge for, at kirkegården vedligeholdes, og at der er tilstrækkelig begravelsesplads for sognets beboere, jf. lovens § 9, stk. 1.

Ministeriet bemærkede, at der ikke er mangel på begravelsespladser.

Endvidere henlede ministeriet opmærksomheden på lovens § 47, stk. 1, hvor efter en kirkegårdsbestyrelse ikke kan modsætte sig, at krigsdøde begravnes på kirkegården, såfremt der er disponibel gravplads. Er dette ikke tilfældet, kan det fornødne areal tilvejebringes ved ekspropriation. Beslutningen herom træffes af kommunalbestyrelsen efter indhentet erklæring fra embedslægen.

Det er min opfattelse, at ovennævnte samlet set sikrer, at de samfundskritiske opgaver under Kirkeministeriets ressort også kan gennemføres i forbindelse med en større ulykke eller katastrofe.

Folkekirkens meget decentrale organisering – og deraf følgende mulighed for en tæt og borgernær kontakt – giver i den henseende en organisatorisk smidighed og robusthed, da de samfundskritiske opgaver løses tæt på borgerne uden ministeriets øvrige mellemkomst.

Ministeriet nævnte desuden for Rigsrevisionen, at en kerneopgave for folkekirkens præster – selv om den nok ikke kan benævnes som samfundskritisk – er varetagelsen af sjælesorg, typisk ved samtaler med de personer der udtrykker ønske herom. Det sker oftest ved 'normale samfundsmæssige begivenheder' som (uventede) dødsfald, alvorlig sygdom i den nære familie, sociale omvæltninger som skilsmisse, tvangsauktion, afskedigelse m.v., men kan også være tilfældet i forbindelse med eller i forlængelse af beredskabssituationer.

På mødet med Rigsrevisionen nævnte ministeriet videre, at folkekirkens decentrale struktur gør det let at komme i kontakt med sin lokale sognepræst, hvis

man f.eks. ønsker en sjælesorgssamtale, bl.a. da langt de fleste sognepræster bor i tjenestebolig i deres pastorat. Præsters adresse og øvrige kontaktoplysninger kan f.eks. findes via Sogneportalen (www.sogn.dk).

Om afgrænsningen af Rigsrevisionens undersøgelse

Det fremgår af pkt. 13 af Rigsrevisionens beretning, at undersøgelsen bl.a. ikke omfatter indsatsen på skadestedet, ligesom undersøgelsen heller ikke omfatter beredskabet i forhold til cyberangreb og it-sikkerhed.

Jeg har ingen indvendinger imod afgrænsningen, men skal for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at Kirkeministeriet i sit høringssvar af 5. marts 2014 til Rigsrevisionen bemærkede, at denne afgrænsning betød, at de udpegede beredskabspræsters indsats dermed falder uden for undersøgelsen, ligesom it-beredskabet i forbindelse med den digitale personregistrering også falder uden for beretningens område.

Efter Kirkeministeriets møde med Rigsrevisionen den 24. september 2013, fremsendte ministeriet samme dag sin seneste risikoanalyse vedr. it-understøttede arbejdsprocesser i folkekirken og ministeriet, uden at det gav anledning til yderligere bemærkninger eller spørgsmål fra Rigsrevisionen.

Jeg har dog noteret mig, at pkt. 19 i Rigsrevisionens beretning bl.a. oplyser, at omkring halvdelen af ministerierne har oplyst, at de har udarbejdet risiko- og sårbarhedsanalyser på it-området.

Om folkekirkens katastrofeberedskab

De øvrige overordnede opgaver for folkekirkens katastrofeberedskab er som folkekirkens formål i øvrigt. Dette indebærer bl.a. at

- Forkynde Guds trøst til dem, som sørger
- Tilbyde sjælesorg til overlevende, pårørende, efterladte og hjælpepersonel
- Holde gudstjenester og evt. begravelser/bisættelser
- Sætte berørte af katastrofen i kontakt med deres egen lokale sognepræst eller med religiøse ledere i det trossamfund, som de måtte tilhøre
- Yde almindelig medmenneskelig hjælp til de berørte af katastrofen
- Eventuelt formidle kontakt til f.eks. psykiatere, psykologer og læger.

På mødet med Rigsrevisionen den 24. september 2013 udleverede og gennemgik ministeriet bl.a. sit [cirkulære af 18. september 2009 om folkekirkens katastrofeberedskab](#).

Cirkulærets formål er at skabe rammerne for en landsdækkende organisering og tilrettelæggelse af folkekirkens katastrofeberedskab i overensstemmelse med sektoransvaret.

Cirkulæret er baseret på nærhedsprincippet, hvorefter forebyggelse og beredskabsindsatser skal ske så tæt på borgerne som muligt, og på lighedsprincippet, hvorefter en myndighed bør anvende samme organisation i en given ulykkes- og katastrofesituation, som myndigheden anvender til daglig.

Cirkulæret placerer ansvaret for organisering og tilrettelæggelse af folkekirkens katastrofeberedskab inden for stiftet hos biskoppen, som en naturlig del af biskoppens ansvar for tilrettelæggelsen af den pastorale struktur i stiftet.

Cirkulæret pålægger biskopperne at løfte opgaven i regionale samarbejder. Det regionale samarbejde skal understøtte, at arbejdet i nødvendigt omfang koordineres med andre myndigheder, f.eks. i forbindelse med planlægning, øvelser og gennemførelse af evalueringer og erfaringsudveksling, jf. cirkulærets § 2, stk. 2.

Inden for de regionale samarbejder skal biskopperne udpege en provst eller præst til funktionen som ledende beredskabspræst i regionen. Den ledende beredskabspræst skal på biskoppernes vegne varetage det daglige arbejde med folkekirkens katastrofeberedskab i regionen, jf. cirkulærets § 3.

En ledende beredskabspræssts opgaver omfatter bl.a. at sikre, at beredskabspræsterne modtager uddannelse og efteruddannelse, gennemførelse af øvelser af folkekirkens katastrofeberedskab mindst en gang årligt, sikre erfaringsudveksling m.v., jf. cirkulærets § 3.

En gang årligt afgiver de ledende beredskabspræster en samlet rapport til henholdsvis biskopperne og Kirkeministeriet om folkekirkens katastrofeberedskab, jf. cirkulærets § 3, stk. 6.

Biskopperne udpeger inden for hver politikreds en repræsentant for folkekirkens katastrofeberedskab med henblik på tilknytning til den lokale beredskabsstab i politikredsen, jf. cirkulærets § 6. Kirkeministeriet har ved brev af 20. december 2010 skriftligt orienteret politidirektørerne herom.

På mødet med Rigsrevisionen gjorde ministeriet særligt opmærksom på reglen i cirkulærets § 7, om udpegelse af beredskabspræster, der på et skadested kan forrette sjælesorg for tilskadekomne og beredskabspersonale samt hjælpe personer der måtte ønske det, til kontakt med deres lokale sognepræst, jf. nærhedsprincippet.

Som sagt er indsatsen på skadestedet dog ikke en del af Rigsrevisionens undersøgelse.

Endelig indeholder cirkulæret om folkekirkens katastrofeberedskab i §§ 11-13 bestemmelser om beredskabspræssters evt. deltagelse i løsning af opgaver for folkekirkens katastrofeberedskab ved en dansk beredskabsindsats i udlandet.

Med venlig hilsen

Marianne Jelved

Kopi til:

Rigsrevisor, rr@rigsrevisionen.dk.